

Κριτήριο

Από την «αξιολόγηση» της επίδοσης στην αξιολόγηση του μαθητή

Η διαδικασία της αξιολόγησης του μαθητή στη σημερινή εκπαιδευτική πραγματικότητα έχει ταυτιστεί με τις μηχανικές διαδικασίες εξέτασης και βαθμολογίας, διαδικασίες που νοούνται σαν χωριστό κομμάτι της διδασκαλίας και στην καθημερινή πρακτική προηγούνται της παράδοσης του παρακάτω μαθήματος.

Έτσι, ο μαθητής έχει την αίσθηση ότι δε βρίσκεται στο σχολείο για να μάθει, αλλά για να εξεταστεί και είναι χαρακτηριστικό το αίσθημα της ανακούφισης που

απλώνεται στην τάξη όταν η φάση της εξέτασης τελειώνει, επειδή η εξέταση προβάλλεται σαν μέτρο εκφοβισμού και φρονηματισμού.

Η έλλειψη, λοιπόν, στόχων και σκοπών που εξυπηρετούνται μέσα από τη διαδικασία της αξιολόγησης, έχει σαν **αποτέλεσμα** αφενός να μη μεταφέρει αυτή καμιά πραγματική πληροφορία χρήσιμη για τον αξιολογούμενο, για τον εκπαιδευτικό, για την πολιτεία, και αφετέρου να ταυτίζει τη γνωστική λειτουργία με τη στείρα **απομνημόνευση** του περιεχομένου των σχολικών βιβλίων. Παράλληλα, τα μέσα και οι τρόποι με τους οποίους διενεργείται, **δημιουργούν** πρόβλημα αξιοπιστίας και αντικειμενικότητας των οποιωνδήποτε αποτελεσμάτων της, ενώ καλλιεργούν στους μαθητές τον ανταγωνισμό, αναγκάζοντάς τους να χρησιμοποιούν πολλές φορές μέσα και τρόπους που δε συμβιβάζονται με το σκοπό της αγωγής.

Η αξιολόγηση παίζει σωστά τον εκπαιδευτικό της ρόλο μόνο όταν υποδείξει τόσο στον καθηγητή όσο και στο μαθητή σε ποια σημεία έσφαλαν και σε ποια πέτυχαν κατά τη διαδικασία της μάθησης. Κι ακόμα, δεν αρκεί να διαπιστωθεί αν αφομοιώθηκε η ύλη, αλλά να διερευνηθούν οι λόγοι που επιτεύχθηκε η αφομοίωσή της. Τότε μόνο θα βελτιωθεί η συνδιαλεκτική σχέση καθηγητή - μαθητή και το επόμενο βήμα θα είναι πιο σίγουρο, πιο αισιόδοξο, πιο καρποφόρο.

Μέσα από μια τέτοια δυναμική σχέση η αξιολόγηση δεν μπορεί να νοηθεί σαν μια ανεξάρτητη διαδικασία. Συνδέεται με τη γενικότερη ευαισθησία της εκπαιδευτικής πολιτικής. Δεν είναι ξεκομμένη από το όλο πρόγραμμα παιδείας. Είναι στενά δεμένη και με τον πομπό και το δέκτη της γνώσης, αλλά και με το γνωστικό υλικό. Είναι δηλαδή μια συνεχής και διαρκής διαδικασία, όπου αξιολογούνται: το περιεχόμενο της παρεχόμενης γνώσης, τα σχολικά βιβλία και προγράμματα, οι συνθήκες λειτουργίας των σχολείων, ο τρόπος διδασκαλίας, η διδακτική και επιστημονική επάρκεια των καθηγητών, οι γνώσεις και οι ικανότητες του μαθητή, η ανάπτυξη ελεύθερων και υπεύθυνων προσωπικοτήτων και η σωστή κοινωνικοποίησή τους για ενεργή συμμετοχή στη ζωή.

Η σωστή αξιολόγηση δεν είναι μια απλή μέτρηση της επίδοσης του μαθητή, δεν είναι μια απλή μορφή βαθμολόγησης, αλλά είναι πρώτα απ' όλα μια διαδικασία που βοηθάει το άτομο να οδηγηθεί στην αυτογνωσία, ενώ παράλληλα ανατροφοδοτώντας το πρόγραμμα της εκπαίδευσης μέσα από μια δυναμική αλληλεξάρτηση οδηγεί συνεχώς στη βελτίωσή του και τον επαναπροσδιορισμό των στόχων του. Η σωστή αξιολόγηση δηλαδή δεν έχει σημείο αναφοράς της το μαθητή - ή μόνον αυτόν. Σχετίζεται με τους σκοπούς του σχολείου, με το τι ανθρώπους θέλουμε να πλάσουμε, και μας οδηγεί στην αξιολόγηση της εκπαίδευσης, του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η σωστή αξιολόγηση θα πρέπει να κρίνει τον μαθητή σαν συνολική προσωπικότητα. Στην προσπάθειά μας αυτή πρέπει να προχωράμε έχοντας τη συνείδηση ότι οι πλευρές και οι διαστάσεις της προσωπικότητας του ατόμου είναι πολλές και δεν εμπίπτουν όλες στη δυνατότητα παρατήρησης και μέτρησης από μέρους μας. Όχι μόνο γιατί δεν υπάρχουν κατάλληλες προϋποθέσεις στην εκπαίδευσή μας, αλλά και γιατί οι επιστήμες της αγωγής και της ψυχολογίας δεν μας έχουν δώσει ακόμη τις μεθόδους και τα μέσα για να προχωρήσουμε σε μετρήσεις των χαρακτηριστικών εκείνων που απαιτούνται για μια συνολική αξιολόγηση.

Ομάδα καθηγητών,
Πρακτικά Πανελ. Εκπαιδ. Συνεδρίου ΟΑΜΕ

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμένου σε 80-100 λέξεις χωρίς δικά σας σχόλια.

(μον. 25)

B.

1. Πώς επιτυγχάνεται η συνοχή μεταξύ των έξι πρώτων παραγράφων του κειμένου;

(μον. 5)

2. «Η σωστή αξιολόγηση θα πρέπει να κρίνει το μαθητή σαν συνολική προσωπικότητα». Να αναπτύξετε το νόημα της περιόδου σε 60-80 λέξεις.

(μον. 10)

3. Αφού σχολιάσετε τη χρήση των εισαγωγικών στη λέξη «αξιολόγηση» του τίτλου, να γράψετε έναν άλλο τίτλο που να αποδίδει το περιεχόμενο του κειμένου.

(μον. 4)

4. α) Πώς ερμηνεύετε τη χρήση μακροπερίόδου λόγου στο απόσπασμα της πέμπτης παραγράφου «Είναι δηλαδή μια συνεχής ... στη ζωή»;

β) Στον παρακάτω ορισμό να προσδιορίσετε την **οριστέα έννοια**, το **γένος** και την **ειδοποιό διαφορά**: «Η αξιολόγηση είναι μια διαδικασία με την οποία αξιολογούνται το περιεχόμενο της παρεχόμενης γνώσης, τα σχολικά βιβλία και προγράμματα, οι συνθήκες λειτουργίας των σχολείων ... στη ζωή»

(μον. 5+3)

5. α) Στην τρίτη παράγραφο του κειμένου να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις με άλλες, χωρίς να αλλοιώνεται το περιεχόμενό της.

β) Με το β' συνθετικό των λέξεων **παράδοση**, **καρποφόρο** να γράψετε από δύο παράγωγα ουσιαστικά (απλά ή σύνθετα).

(μον. 4+4)

Γ. Σε ένα άρθρο σας, που πρόκειται να δημοσιευτεί στο περιοδικό «Φιλολόγος», να γράψετε τις προτάσεις σας για τη βελτίωση του θεσμού της αξιολόγησης του μαθητή. (400-600 λέξεις).

300-350 // 350-400

(μον. 40)